

Hacda aklımız hediye değil ibadette olsun

ASLIHAN KÖŞŞEKOĞLU
29/10/2010

Hacdan gelen birini ziyaret etmenin, özellikle çocuklar için, en güzel yanı, verilen hediyelerdir. Ancak günümüzde bu durum biraz abartılıyor, tesbihin, hurmanın yerini inciler boncuklar alıyor.

Hediye telaşına düşen hacılar ibadetle geçecek zamanı alışverişe ayırıyor. Hazır hac mevsimindeyken hediye konusunda makul ölçüyü öğrenelim dedik, İlahiyatçı-yazar Cemil Tokpınar'ın kapısını çaldık.

Müslümanların ömründe bir kez bile olsa gerçekleştirmek için hayalini kurduğu bir ibadettir hac. Çoğumuz kutsal toprakları ziyaret etmenin hayali içindeyken, bir grup Müslüman, o kutlu vazifeyi yerine getirecek olmanın heyecanını yaşıyor bugünlerde. Türkiye'nin dört bir yanından dualarla uğurlanan hac kabilelerinin sevinçlerine tanıklık ediyoruz televizyonlarda, gazetelerde. Ya da çok yakınımızda bir sevdiğimizi uğurluyoruz mübarek topraklara.

Dönecekleri günün hayalini kuruyoruz şimdiden. Öyle ya dönüşte "hacı" sıfatıyla karşıladığımız büyüklerimiz ayrı bir huzur ve bereket getiriyor evlerimize. Her yanı mis gibi hacı kokuları sarıyor, hediye edilen seccadeler, tesbihler, yüzükler haccın manevi atmosferine girmemizi sağlıyor. Gerçi günümüzde hediye işini biraz abartmıyor değiliz! Hele bir de hacca giden annemiz, babamız, dedemiz, büyükanemiz ise hediye listeleriyle uğurluyoruz onları. İnci, saat, elbise, şal... Aslında hepsini Türkiye'de de bulmak mümkün. Ancak belki kutsal topraklardan gelecek olması sebebiyle, belki de işlemeleriyle, modelleriyle farklı olduğundan insanlara daha cazip geliyor.

İbadet düşünce zihinler hediye telaşına düşüyor

Durum böyle olunca İslam'ın beş şartından birini yerine getirmek için Mekke'de, Medine'de bulunan hacı adaylarının zihnini bir de hediye düşüncesi meşgul ediyor. İşin maddî yanı da var tabii. Hac dönüşü hediyeleşme günümüzde biraz abartılınca haccın külfeti de artıyor haliyle. Öyle ki çevremizde bu sebeple haccını bir iki yıl erteleyenlere bile tanıklık ediyoruz. Tabii ki bu söylediklerimiz hac dönüşü hediyeleşmenin kötü ya da yanlış olduğu anlamına gelmiyor. Biz sadece ölçünün biraz kaçırılmış olduğuna dikkat çekmek istedik ve ilahiyatçı-yazar Cemil Tokpınar'a 'Makul ölçü nedir, mutlaka hediye almak gerekir mi?' gibi soruları yönelttik.

a.kossekoglu@zaman.com.tr

***

En güzel hediye hurma ve zemzem

Hac sonrası hediyeleşme konusunda dinimizin emri nedir? İlla hediye almak gerekir mi?

Hacca giden kimsenin hediye vermesi, haccın şartlarından değildir. Hediye dağıtmayan bir kimsenin haccı eksik olmaz. Fakat hediyeleşmek her zaman uygulanabilecek güzel bir sünnettir. Hacca giden bir mümini ziyaret etmek, helâlleşmek, hediye vermek, mümkünse uğurlamak, dönünce tebrik için gitmek güzel davranışlardır. Haccının da dost ve akrabalarına hediye getirmesi hoş bir alışkanlıktır. Ancak hepsi de zaman ve imkân elverirse olmalıdır.

Hediyeleşme konusunda makul ölçüyü nasıl açıklarsınız?

Hediyeleşmede makul ölçü, Peygamber Efendimiz'in (sas) uygulamasıdır. Hediye, kişilerin kendi imkânlarıyla orantılı olmalıdır. Hediyeleşen insanların birbirine eşit ölçüde hediye vermeleri şart değildir. Çünkü, birisi varlıklı, diğeri fakir olabilir. Maalesef hacca gidecek kimseler dağıtacakları hediyeyi de hacın masrafına dâhil etmek zorunda kalmaktalar.

Size alınabilecek en değerli hac hediyesi ne olabilir?

En güzel hediye hurma ve zenzemdir. Biraz daha gücü yetiyorsa, takke, tesbih, seccade olabilir. Hacca gidenlere sipariş veren kimseler bile olabiliyor. Oysaki hacı orada sadece ibadetle meşgul olmalıdır.

Hediyelerin buradan alınmasında bir sakınca var mı?

Hiçbir sakınca yok. Ben hacca giderken imkânım ölçüsünde takke, tesbih ve seccadelerimi buradan alıp gitmiştim. Medine'de seccadem kayboldu. Oradan yeni bir seccade aldım. Dolayısıyla gücü yetenler hediyelerini buradan alıp giderlerse orada rahat ederler. Sadece misvak gibi hediyeleri oradan alabiliriz.

Çarşıya girdiğim an tutkum azaldı

Ankara'da yaşayan emekli inşaat mühendisi Mustafa Yolcu'nun anlattıkları hediye telaşına düşen bir hacı adayının yaşayacaklarının en güzel örneği. Mustafa Bey, Mekke'de bir çarşıya girip vitrinlere bakmaya başladığı anda içindeki hac büyüsunün bozulduğunu fark etmiş. Bunun üzerine hemen kendi kendine söz vermiş "Zenzemden ve hurmadan başka bir şey almayacağım." diye. Mustafa Bey, seccade, tesbih gibi hediyelerini zaten gitmeden Ankara'dan almış. Ziyarete gelen dostlarına bunlardan vermiş hediye olarak. "İnsanlara hediye vermekten çok, zenzem ve hurma ikram etmek, o kutsal topraklardaki güzellikleri anlatmak gerek, en güzel hediye bu." diyor Mustafa Bey.